

kunde fra Slaverens Side opstaae endnu større Vaansfælgighed i at overholde Orden, idet disse mulligen kunde, og i hvert Fald vistnok vilde holde sig for forurettede ved en Overførsel, som de vilde anfse effectueret ifølge en Lov med tilbagevirkende Kraft. Det er isærdeleshed disse Hensyn, der have bevirket, at man har troet at burde udsætte hiin Overflyttelse af Fæstningsflaverne til andre Straffeanstalter, uagtet Regjeringen vistnok, hvis Saadant kunde have ladet sig gjøre uden al for stor Ulempe, maatte have ønsket, at den langt hensigtsmæssigere Straf af Tugthuusarbejde kunde indtræde i et endnu større Omfang, end nærværende Lovforslag søger at bevirke.

Gleerup: Jeg skal ikke paa dette Trin af Sagens Behandling forlænge Debatten, men vil kun tillade mig, da de Resultater, som den høitærede Justitsminister har paapeget, vilde være meget betingede af, naar Tugthuset ved Horsens kan tages i Brug, at rette det Spørgsmaal til den ærede Minister, om han har nogen Mening om, naar dette Tidspunkt vil indtræde.

Justitsministeren: Derom vil jeg naturligtvis ikke kunne give nogen ganske bestemt Forklaring. Der henstaaer endnu langt mere Arbejde, end man havde Grund til at antage for 2 Aar siden, idet Forholdene senere have været af den Bessaffenhed, at man tildeels har maattet aldeles ophøre med Arbejdet, tildeels betydeligt indskrænke det, da Materiale og Arbejdsløn er bleven i den Grad kostbarere, end da man gjorde Overslaget, at man under nærværende Forhold har troet ikke at burde foretage mere end de høist nødvendige Bygningsarbejder. Dersom Alt vil gaae godt, tør man imidlertid haabe, at Tugthuset vil partielt kunne tages til Afbenyttelse maaffee allerede ved Slutningen af næste Aar, i alt Fald vistnok for største Delen om to eller senest tre Aar, medens det for en stor Deel vil afhænge af, hvilke Resourcer dertil maatte bevilges af Rigsdagen.

David: Næst efter at henholde mig til hvad den ærede Justitsminister nylig har udtalt, vil jeg tillade mig at gjøre opmærksom paa en Omstændighed, der ikke lidet har forhalet Opførelsen af Horsens Tugthuus, paa

hvilken jeg antager der ikke vil kunne raades Bod, idetmindste ikke med Sikkerhed, naar ikke nærværende Lovudkast gaaer igjennem. Grunden, hvorfor det er gaaet saa meget langsomt med Opførelsen af Horsens Tugthuus, er ikke vaansfælg at forklare. I Sommeren baade 1848 og 1849 under den fjendtlige Occupation af Jylland kunde der ikke tænkes paa at bygge, medens de Arbejder, som vare nødvendige for at sætte i Værg, hvad der allerede dengang var skeet, og tildeels ogsaa for at conservere det under Occupationen, ikke heller medtog saaa Lidet af Kræfterne. I Aaret 1850 har det, som meest har hindret Fortsættelsen, idetmindste en rask Fortsættelse, været: de meget høie Arbejdspriser, navnlig paa det simplere Haandlangerarbejde, hvoraf der behøves meget til en saa stor Bygning. Det er sandt, at man desuagtet kunde have fortsat Bygningsarbejdet med Kraft, man maatte ikke alene tage Hensyn til, hvormeget kostbarere Bygningen der ved vilde blive, men ogsaa hvad Skade man der ved vilde gjøre den hele Egn, thi, naar Arbejdsprisen paa det simplere Arbejde, hvor der er saa Arbejdskræfter i Landet, skrues meget høit op, saa fordyrer man Landmanden det Arbejde, han ikke kan undvære, og som han maa søge udrettet til hvilkensomhelst Pris; og Comiteen, til hvem Opførelsen af denne Bygning er overdraget, troede derfor ikke at kunne forsvare, hvad der maaffee, naar man blot havde taget Hensyn til Bygningen, kunde have været forsvaret, bestandigt at fordyre Daglønnen, og standfede derfor Arbejdet. Det har imidlertid været paatænkt allerede ifjor at forflytte endeel Fanger, som henstode i andre Straffeanstalter, til den færdige Deel af Horsens Tugthuus, for at lade dem der arbejde paa Bygningens Fuldførelse som Haandlangere. Men herimod frembød sig den uoverstigelige Hindring, at Dommene lyde paa et bestemt Straffested, og Bestyrelsen trostede sig ikke mod en saadan bestemt Udtalelse af Dommene til at benytte Fangerne i et saadant Diemed, saa længe Lovgivningen ikke hjemlede dette ad den administrative Vel. Man tilsigtede saaledes allerede ifjor at kunne benytte Fanger, som vare hændomte f. Ex. til Viborg Tugt- og Forbedringshuus, til Arbejde i Horsens. Det er en af